Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

про результати відвідування Громадської організації «Реабілітаційний центр «Родник+»

28.05.2026

м. Харків, 2026

І. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19^1 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 28.05.2026 групою національного превентивного механізму (далі – група НПМ) здійснено відвідування Громадської організації «Реабілітаційний центр «Родник+» (далі – заклад, реабілітаційний центр).

Відвідування здійснювали наступні члени групи НПМ:

Сібільова Олена Вікторівна, представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Харківській області (керівник групи НПМ);

Тупіков Максим Олександрович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Герман Катерина Юріївна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Лисаков Владислав Віталійович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Бурлаков Антон Валерійович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Федоров Ярослав Іванович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Ключаров Константин Олегович, представник громадської організації;

Романова Анастасія Євгенівна, представник громадської організації;

Осередчук Ольга Михайлівна, представник громадської організації;

Форостянко Дмитро Валерійович, представник громадськості;

Авдєєв Олександр Васильович, представник громадськості.

Загальна інформація

Фактичне місцезнаходження закладу: Харківська обл., м. Харків, вул. Євгенія Єніна, буд. 34.

Юридична адреса: Харківська обл., м. Харків, вул. Івана Каркача, буд. 75, кв. 20.

Реабілітаційний центр є неприбутковою юридичною особою. Відповідно до Статуту закладу діяльність організації спрямована на сприяння реабілітації та соціальній адаптації осіб з алкогольними та наркотичними залежностями, а також на задоволення і захист законних соціальних, економічних, юридичних та інших спільних інтересів своїх членів та інших осіб.

Згідно з даними Виписки з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, ГО «Реабілітаційний центр «Родник+»» здійснює діяльність за основним видом економічної діяльності КВЕД 94.99 «Діяльність інших громадських організацій, н.в.і.у.».

Заклад розташований у двоповерховій будівлі, територія якої огороджена по периметру. Самостійний вихід клієнтів за межі закладу неможливий – лише у супроводі адміністратора.

На день відвідування у реабілітаційному центрі перебувало 7 осіб (чоловіків).

У закладі постійно перебуває помічник голови громадської організації, який проживає разом із клієнтами реабілітаційного центру, контролює дотримання розпорядку дня, забезпечує порядок, а також організовує забезпечення продуктами харчування та предметами побуту. Зі слів помічника голови, свою діяльність він здійснює на волонтерських засадах.

Забезпечення клієнтів лікарськими засобами здійснюється їхніми родичами або близькими особами.

За словами голови закладу, первинну медичну допомогу підопічні отримують відповідно до декларацій, укладених із сімейними лікарями, згідно з Порядком вибору лікаря, який надає первинну медичну допомогу, та форми декларації про вибір лікаря, затвердженими наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.03.2018 № 503.

Попередні зауваження.

Відвідування реабілітаційного центру в рамках національного превентивного механізму здійснено вперше.

ІІ. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та безпеку (стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 27 Конституції України)

1. У закладі наявні напівпідвальні приміщення, де розміщено спортивний зал та інші технічні приміщення, які можуть використовуватися для перебування клієнтів і персоналу під час надзвичайних ситуацій. Проте, всупереч вимогам наказу Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579 «Про затвердження вимог щодо утримання, облаштування та експлуатації об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту, здійснення обліку фонду захисних споруд цивільного захисту, визначення критеріїв неможливості подальшого утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, оформлення документів, що підтверджують таку неможливість» керівництвом ГО «Реабілітаційний центр «Родник+»», не вжито заходів щодо підготовки та облаштування підвального приміщення або інших приміщень, придатних для укриття (фото 1);
2. У приміщеннях центру не забезпечено належного рівня пожежної безпеки: відсутні вогнегасники, що створює ризики для життя та здоров'я клієнтів і персоналу у разі виникнення надзвичайної ситуації, всупереч вимогам наказу Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417 «Про затвердження Правил пожежної безпеки в України»;

Порушення права на охорону здоров'я та медичне забезпечення (стаття 49 Конституції України)

3. Членам групи НПМ не було надано медичну документацію клієнтів закладу. Встановлено, що заклад не володіє інформацією щодо стану здоров'я підопічних, не веде облік рекомендацій лікарів, відсутня медична документація, призначення лікарів щодо прийому лікарських засобів та облік їх видачі. Це унеможливлює належний контроль за організацією медичної допомоги клієнтам закладу;
4. Рішення щодо необхідності звернення клієнта за медичною допомогою приймають його родичі або близькі особи, що не завжди може відповідати інтересам та потребам самої особи. Крім того, адміністрація закладу не володіє інформацією про укладені декларації із сімейними лікарями та не має контактних даних таких лікарів;

Порушення права на достатній життєвий рівень (стаття 48 Конституції України)

5. Організація триразового харчування здійснюється власними силами закладу без складання перспективного меню, що не дає можливості забезпечити різноманітність харчування, розрахунок енергетичної цінності продуктів, збалансованість раціону та врахування віку і стану здоров'я клієнтів;
6. Групою НПМ встановлено, що продукти харчування зберігаються в холодильнику з порушенням правил товарного сусідства та без належного маркування, що не відповідає вимогам статті 49 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів». Такі порушення можуть призвести до перехресного забруднення продуктів та підвищують ризик харчових отруєнь (фото 4);
7. Під час відвідування встановлено, що для приготування їжі використовується вода з централізованого водопостачання, яка не проходить додаткового очищення, що створює ризики для безпечності харчування клієнтів;
8. Миття посуду здійснюється безпосередньо в зоні приготування їжі, що не відповідає вимогам належного рівня гігієни та створює ризик забруднення готових страв, у тому числі мийними засобами, всупереч вимогам статей 41 та 42 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів»;
9. Залишки готових страв не зберігаються в холодильнику, а залишаються в посуді на плиті або в тарілках, що суперечить вимогам щодо безпечного зберігання харчових продуктів та може сприяти розвитку патогенних мікроорганізмів (фото 5);
10. У житлових кімнатах реабілітаційного центру недостатньо твердого інвентарю, а саме приліжкових тумбочок, столиків та шаф для зберігання особистих речей. Особисті речі мешканців зберігаються переважно у сумках під ліжками (фото 3);

Порушення права на ефективні засоби юридичного захисту (стаття 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статті 40 і 57 Конституції України)

11. У закладі відсутні інформаційні стенди про права клієнтів, номери телефонів гарячих ліній та контакти посадових осіб, до яких вони можуть звернутися у разі порушення своїх прав, зокрема Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Також відсутня інформація про надавача послуг та інші відомості довідкового характеру;

Інше

12. Враховуючи фактичний характер діяльності ГО «Реабілітаційний центр «Родник+»», а саме надання соціальних та психологічних послуг із можливістю проживання осіб та реалізацію реабілітаційних програм, встановлено, що організація фактично здійснює діяльність у сфері надання соціальних послуг. Водночас, всупереч вимогам Закону України «Про соціальні послуги» та постанови Кабінету Міністрів України від 27.01.2021 № 99 «Про Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг», ГО «Реабілітаційний центр «Родник+»» не включено до Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг;

13. Особи перебувають у закладі на підставі усної згоди на проживання та проходження реабілітації, що є порушенням пункту першого розділу тринадцятого Державного стандарту соціальної послуги соціально-психологічної реабілітації осіб із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин від 01.10.2020 №677;

14. Під час спілкування з керівником закладу та особами, які в ньому проживають, встановлено, що їм надаються соціальні та психологічні послуги з можливістю проживання. Водночас, за словами керівника, клієнтами центру є особи, які мають проблеми, пов’язані зі зловживанням наркотичними та алкогольними речовинами, а також реалізуються реабілітаційні програми та затверджений розпорядок дня, що відповідає іншому виду економічної діяльності КВЕД, а саме 87.20 «Надання послуг догляду із забезпеченням проживання для осіб з розумовими вадами та хворих на наркоманію».

ІІІ. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Голові громадської організації «Реабілітаційний центр «Родник+» Ткачову Данилу Васильовичу забезпечити:

- вирішення питання щодо облаштування укриття для клієнтів та працівників закладу;
- дотримання безпекових заходів під час оголошення сигналу «Повітряна тривога»;

- внесення закладу до Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг;
- внесення змін до установчих документів щодо фактичних напрямів діяльності організації та відкриття відповідних КВЕДів;
- приведення діяльності закладу у відповідність до вимог Закону України «Про соціальні послуги», державних стандартів та критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг;
- належний контроль за організацією харчування та зберіганням харчових продуктів;
- заклад вогнегасниками та їх розміщення відповідно до встановлених вимог;
- розміщення у доступному місці інформаційного стенду про права підопічних, а також номерів телефонів гарячих ліній та посадових осіб, до яких вони можуть звернутися у разі порушення своїх прав, зокрема Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Додатки: фотоматеріали – на 3 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ:
представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
у Харківській області **Олена СІБІЛЬОВА**

Фотоматеріали

Фото 1

Фото 2,

Фото 3

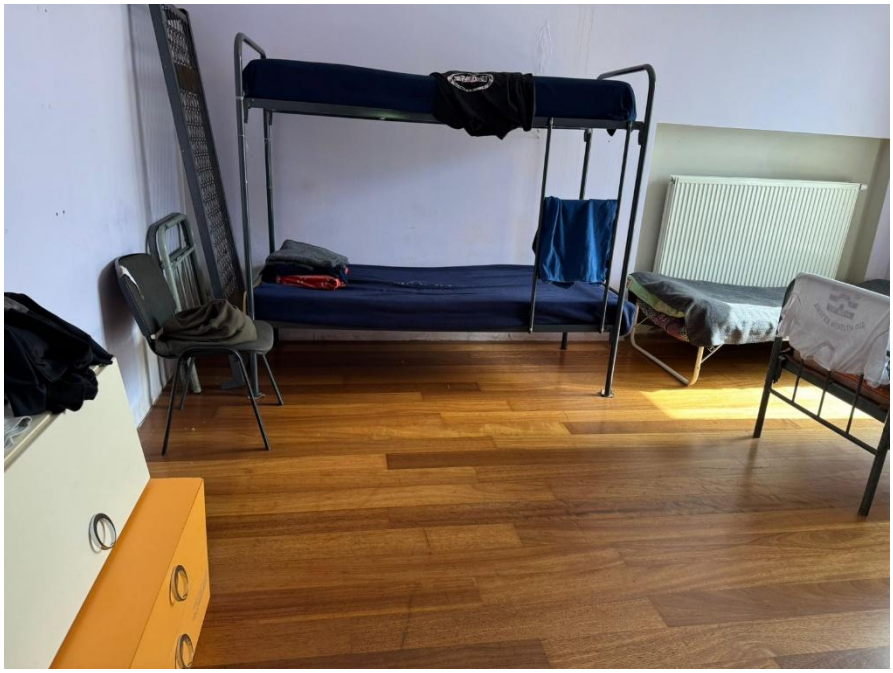

Фото 4, 5

Фото 6

Они же сказали: веруй в Господа Иисуса Христа,
и спасешься ты и весь дом твой.
Деяния 16:31